

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **prawo**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy

Data przeprowadzenia wizytacji: **4-5 czerwca 2021**

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	8
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	13
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	17
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	19
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	21
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	24
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	25
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	28
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	30
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	33
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Piotr Szwedo, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Stanisław Wrzosek, członek PKA
2. dr Aleksander Jakubowski, ekspert PKA
3. Tomasz Kocoł, ekspert PKA z grona pracodawców
4. Mateusz Kopaczyński, ekspert PKA z grona studentów
5. Grzegorz Kołodziej, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena programowa na kierunku prawo prowadzonym w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy (dalej również: KPSW, KPSW w Bydgoszczy) odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2020/2021. W związku ze stanem epidemii ogłoszonym w Polsce od dnia 20 marca 2020 r. do odwołania, wizytacja przeprowadzona została przez zespół oceniający w formie zdalnej, bez obecności członków zespołu oceniającego w uczelni. Bieżąca ocena stanowi drugą tego kierunku studiów. Poprzednia ocena, mająca charakter oceny powtórnej po wydaniu oceny warunkowej, została przeprowadzona w roku akademickim 2014/2015 i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego z raportem samooceny oraz jego aktualizacją przedłożonymi przez Uczelnię. Natomiast raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac egzaminacyjnych/etapowych oraz losowo wybranych prac dyplomowych wraz z ich recenzjami, a także spotkań zdalnych przeprowadzonych z Władzami Uczelni, pracownikami, w tym nauczycielami akademickimi, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentami ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	prawo	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	jednolite studia magisterskie	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	nauki prawne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	10 semestrów / 300 pkt ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	160 godzin / 5 pkt ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	---	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	0	115
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2988	1698
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	160	91
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	204	204
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	96	96

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Studia, realizowane na profilu ogólnoakademickim, zakładają realizację efektów uczenia się w dyscyplinie nauki prawne. Studia jednolite magisterskie trwają 5 lat, po których absolwent tego kierunku uzyskuje tytuł zawodowy magistra prawa. W trakcie 10 semestrów i 4-tygodniowych praktyk zawodowych student zdobywa wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, które łącznie składają się na założony profil intelektualno-osobowościowy absolwenta kierunku „prawo”. Program studiów na kierunku „prawo” obejmuje także przedmioty uzupełniające, np. z zakresu, psychologii, filozofii i tzw. Akademii Liderów. Zasadniczy trzon koncepcji kształcenia odnosi się do zakresu wiążanego z dyscypliną nauki prawne. Prawo to na wizytowanej uczelni to kierunek, na którym dominują przedmioty zaliczane do dyscypliny nauk prawnych oraz przedmiotów je uzupełniających, z dziedziny nauk społecznych, dzięki czemu absolwent tych studiów zyskuje gruntowną wiedzę, umiejętności i kompetencje do podjęcia badań naukowych w dyscyplinie nauki prawne, zatrudnienia w zawodach prawniczych, jak też do kontynuowania edukacji, w tym na aplikacjach prawniczych.

Za swoją misję uczelnia uznaje przygotowanie absolwentów do potrzeb nieustannie zmieniającego się rynku pracy i potrzeb pracodawców oraz wyzwań gospodarki globalnej, a także wychowanie studentów w duchu zasad moralnych, patriotyzmu i odpowiedzialności za wykonywane przez siebie zadania. Koncepcja kształcenia w sposób nawiązuje do Strategii Uczelni oraz odpowiada celom określonym w Strategii Rozwoju Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej. Zarówno koncepcja kształcenia, jak i Strategia Uczelni są opisane w sposób ogólny.

W procesie kształtowania koncepcji kształcenia dla kierunku „prawo” uczestniczą Rada Programowa Kierunku, Uczelniany Zespół ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia, Senat oraz Rada Doradcza Pracodawców, Przedsiębiorców i Samorządowców. Koncepcja i cele kształcenia wykorzystują potencjał i osiągnięcia naukowe pracowników prowadzących zajęcia na kierunku prawo.

Efekty uczenia się na kierunku odnoszą się do wiedzy i umiejętności z nauk prawnych. Efekty uczenia się częściowo wykraczająco poza dyscyplinę nauk prawnych są elementem Akademii Liderów. Efekty uczenia się są powiązane z koncepcją kształcenia na jednolitych studiach magisterskich, która zakłada m.in., że absolwent posiada wszechstronna wiedzę o systemie nauk prawnych, przedmiocie i specjalistycznej terminologii innych nauk pomocniczych niezbędnych dla prawnika; ma rozszerzoną wiedzę o instytucjach publicznych, w szczególności o organizacji i funkcjonowaniu organów ustawodawczych, wykonawczych, sadowniczych i innych organach ochrony prawnej; zna specyfikę różnorodnych stosunków prawnych w skali państwowej i międzynarodowej; ma pogłębioną wiedzę o podmiotach oraz o zasadach nawiązywania, kształtowania i rozwiązywania stosunków prawnych; zna przyczyny, przebieg i konsekwencje procesów zmian regulacji prawnych dotyczących struktur i funkcjonowania różnorodnych instytucji publicznych w przeszłości i obecnie. Efekty uczenia w tym obszarze przewidują uzyskanie odpowiednio pogłębionej stosownie do ram kwalifikacji i uporządkowanej wiedzy o charakterze nauk prawnych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk. Podobnie efekty uczenia się w zakresie umiejętności powiązane są z przyjętą koncepcją kształcenia, która zakłada m.in., że absolwent posiada umiejętności prawidłowego interpretowania

i wyjaśniania zjawisk prawnych i wzajemnych relacji między nimi; potrafi wykorzystać pogłębioną wiedzę teoretyczną do opisu i analizowania procesów tworzenia prawa i formułować w tym zakresie własne opinie; potrafi precyzyjnie prognozować przebieg spraw dotyczących różnych gałęzi prawa z wykorzystaniem procedur oraz orzecznictwa i piśmiennictwa, a także prawidłowo stosuje przepisy prawne w celu rozwiązania konkretnych przypadków; posiada umiejętność przygotowania typowych dokumentów prawnych (w tym pism procesowych) dotyczących podstawowych gałęzi prawa w języku polskim oraz rozumienia tych dokumentów w języku obcym; posiada pogłębioną umiejętność przygotowania ustnych wystąpień w języku polskim i obcym w zakresie podstawowych przedmiotów studiowanych na kierunku „prawo”. Rzeczone efekty uczenia się przewidują m.in. nabycie pogłębionych umiejętności obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizy ich powiązania z różnymi obszarami poszczególnych gałęzi prawa i nauk pokrewnych. Ponadto efekty uczenia się w zakresie umiejętności społecznych powiązane są z koncepcją kształcenia na jednolitych studiach magisterskich, która zakłada m.in., że absolwent jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa (jako lider lub członek) w grupach, stowarzyszeniach, organizacjach społecznych, wspólnotach lokalnych i regionalnych realizujących zadania z zakresu nauk prawnych i aktywnego komunikowania się z osobami będącymi i nie będącymi specjalistami w zakresie prawa; potrafi odpowiednio przygotować się do swojej pracy prawniczej, prawidłowo ją planować i wykonywać samodzielnie lub we współdziałaniu z innymi w poszczególnych zawodach prawniczych; samodzielnie przygotowuje i współdziała w przygotowaniu projektów społecznych uwzględniając aspekty prawno-społeczne; prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy etyczne związane z wykonywaniem zawodu prawnika; zachowuje się w sposób profesjonalny, przestrzegając zasad etyki zawodowej i poszanowania różnorodności poglądów i kultur. Efekty w tym zakresie mają kształtować gotowość studentów do aktywnych postaw społecznych wykorzystujących kompetencje z zakresu dyscypliny nauk prawne. Choć opisy efektów uczenia się są dość ogólne, to mieszczą się w dopuszczalnym marginesie swobody określania efektów uczenia się, określając te efekty w sposób trafny i właściwy dla dyscypliny nauki prawne. Dostatecznie odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu. Ogólność opisu efektów uczelnia się utrudnia stworzenie systemu weryfikacji ich osiągnięcia, jednak nie uniemożliwiło stworzenia takiego systemu.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie nauki prawne. Są one powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz planowo są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną nauki prawne. Efekty te opisują generalnie w sposób trafny, specyficzny, realistyczny wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu. Opis efektów uczenia się jest dość ogólny, ale pozwala zasadniczo na stworzenie systemu weryfikacji ich osiągnięcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe w planie studiów zostały sklasyfikowane w ramach czterech modułów przedmiotów:

- moduł przedmiotów kształcenia ogólnego,
- moduł przedmiotów kształcenia podstawowego,
- moduł przedmiotów kształcenia kierunkowego,
- moduł przedmiotów kształcenia specjalistycznego.

Przygotowane plany studiów dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych zachowują jednolity układ modułów kształcenia. W roku akademickim 2020/2021 studia na kierunku prawo są realizowane w formie niestacjonarnej.

Uczelnia przedstawiła powiązania wykładów z badaniami naukowymi, jak też treści programowych z efektami uczenia się. Tytułem przykładu przedmiot „Ochrona praw człowieka” (rok V, semestr IX) obejmuje następujące treści: Geneza i pojęcie ochrony praw człowieka, Kodyfikacja międzynarodowej ochrony praw człowieka, Zasady ogólne prawa międzynarodowego praw człowieka, Instytucjonalne gwarancje ochrony praw człowieka, Gwarancje proceduralne ochrony praw człowieka, Prawa człowieka w systemach prawnych Rady Europy i Unii Europejskiej - kierunkowe efekty uczenia się: PRmA_W02, PRmA_W07, PRmA_U01, PRmA_U04, PRmA_K01, PRmA_K06 - powiązanie z dyscypliną nauk prawnych.

W trakcie analizy prac etapowych ustalono, że nie cała literatura wskazana w sylabusach jest aktualna (np. w ramach zajęć z postępowania administracyjnego i sądownoadministracyjnego wykorzystywana jest literatura sprzed istotnych nowelizacji Kodeksu postępowania administracyjnego w 2011 r. o 2017 r., jak sprzed nowelizacji Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi w 2015 r.). Jednocześnie w trakcie hospitacji ćwiczeń z prawa administracyjnego (części ogólnej) stwierdzono szeroki zakres tematyczny powierzony do przedstawienia w ciągu 15 godzin dydaktycznych, stanowiący wyzwanie dla nauczycieli prowadzących zajęcia, z którymi – jak potwierdziły hospitacje – przy znacznym wysiłku prowadzący sobie radzą. Mając to na względzie rekomenduje się przeprowadzenie aktualizacji i zapewnienie adekwatności wykorzystywanej podczas zajęć literatury fachowej podanej w sylabusach przedmiotów, jak też rekomenduje się przeprowadzenie weryfikacji, czy nie dochodzi do nadmiernego zagęszczenia zagadnień powierzonych do przedstawienia podczas zajęć.

Organizacja procesu kształcenia na kierunku prawo przewiduje realizację następujących rodzajów zajęć: wykłady, ćwiczenia, laboratoria, seminaria oraz praktyki. Uczelnia przedstawiła powiązania metod kształcenia z efektami uczenia się. Istnieje możliwość formułowania tematów prac magisterskich przez samych studentów, zgodnie z ich zainteresowaniami i preferencjami zawodowymi. Wykorzystywane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, m.in.

w ramach przygotowywania referatów, esejów, projektów i prezentacji. Studenci mają do dyspozycji dyżury, konsultacje indywidualne lub grupowe z treści przedmiotów, konsultacje prac dyplomowych i zaliczeniowych, omawianie przebiegu studenckich praktyk zawodowych, godziny przeznaczone na przygotowanie studentów do: realizowania projektów, seminariów, konferencji, kontakt przez platformę ISOS, uczelnianą pocztę e-mail, uczestnictwo w kołach naukowych oraz przygotowanie i udział w inicjatywach społeczno-naukowych Wydziału.

Na studiach niestacjonarnych, które jako jedyne są obecnie realizowane, przedmioty do wyboru w programie studiów dla cyklu kształcenia 2020/2021 stanowią 37% (629 godzin) ogółu godzin w całym cyklu kształcenia i stanowią 32% (96 pkt. ECTS) ogółu punktacji ECTS. Biorąc pod uwagę prowadzone badania naukowe, zainteresowania studentów a także oczekiwania pracodawców w planie studiów dla cyklu kształcenia 2020/2021 zaproponowano do wyboru przedmioty fakultatywne w ramach grupy przedmiotów specjalizujących oraz wykłady do wyboru w ramach grupy przedmiotów kształcenia ogólnego i kierunkowego.

W procesie kształcenia wykorzystywany jest e-learning. Uczelnia zapewnia dostęp on-line do wykładów oraz off-line do przygotowywanych przez nich autorskich materiałów dydaktycznych. W obliczu epidemii koronawirusa stosowane są narzędzia informatyczne jak Google Meet, MS Teams, czy własny komunikator KPSW w Bydgoszczy udostępniany w ramach internetowych systemów obsługi studentów (ISOS) i pracowników (ISOP).

Działania prowadzone dla studentów posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne, ukierunkowane są głównie na wyrównywanie ich szans w życiu i w pracy. Dla przykładu, dopuszcza się możliwość zamiany egzaminu pisemnego na egzamin ustny, zaliczanie w indywidualnym terminie, czy też wydłużenie czasu na egzaminie/zliczeniu pisemnym. Potwierdzeniem słuszności podejmowanych przez Uczelnię inicjatyw na rzecz osób niepełnosprawnych jest otrzymana w 2018 roku po raz czwarty nagroda w konkursie „Lodołamacze” organizowanym przez Polską Organizację Pracodawców Osób Niepełnosprawnych. Od 2012 roku w ramach KPSW funkcjonuje Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnością, którego zadaniem jest połączenie i usprawnienie licznych działań prowadzonych na rzecz osób z niepełnosprawnością. Ponadto w uczelni aktywnie działa Rzecznik ds. Osób z Niepełnosprawnością. Uczelnia wychodzi naprzeciw osobom z niepełnosprawnością i jest otwarta na ich złożone potrzeby. Wszystkie ważne i przydatne dla studentów z niepełnosprawnością informacje umieszczane są w systemie ISOS.

Wymiar godzinowy zajęć jest prawidłowy i adekwatny do realizacji programu kształcenia. Zdecydowanie dominuje forma wykładowa (ok. 61,5 % godzin zajęć). Ćwiczenia stanowią 18,5 % godzin zajęć, a laboratoria 6,8% godzin zajęć. Stąd program studiów jest nastawiony w większym stopniu na przekazywanie treści teoretycznych, niż umiejętności i kompetencji praktycznych osadzonych na przekazanych treściach teoretycznych. Mając na względzie koncepcje kształcenia oraz ustalenia wynikające z hospitacji ćwiczeń z prawa administracyjnego (części ogólnej), rekomenduje się przeprowadzenie analizy, czy zwiększenie liczby godzin ćwiczeń nie sprzyałoby, aby efekty uczenia się uzyskiwane przez studentów w każdym przypadku były odpowiednio pogłębione.

Harmonogram i program zajęć odpowiada koncepcjom przyjmowanym dla studiów na kierunku prawo. Pozytywnie ocenić należy najnowszą zmianę polegającą na przesunięciu zajęć z prawa administracyjnego (części ogólnej) na II rok studiów.

Studenci ocenianego kierunku, odbywają obowiązkową praktykę zawodową w wymiarze 4 tygodni (160h), za którą uzyskują 5 pkt ECTS. Praktyka jest realizowana w czasie czwartego roku studiów.

Wskazany wymiar praktyk studenckich nie jest wystarczający do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Dla praktyk założono m. in. uzyskanie efektów uczenia się takich jak w zakresie wiedzy: ma pogłębić wiedzę o systemie norm prawnych - w ramach danej gałęzi prawa (w zależności od tego jaki charakter ma instytucja prawna, w której odbywa praktykę) i w zakresie umiejętności: (1) potrafi przedstawić stanowisko prawne w sprawie, zastosować w praktyce argumentację prawniczą, przedstawić kontrargumenty prawne w stosunku do stanowiska strony przeciwnej, (2) potrafi przygotować dokumentację prawną i prowadzić rozmowy. Student ocenianego kierunku nie jest w stanie osiągnąć wymienionych efektów w tak krótkim okresie realizacji praktyk. Konieczna jest więc korekta zakładanych efektów uczenia się albo wydłużenie czasu realizacji praktyki zawodowej.

Uczelnia, w okresie ograniczenia funkcjonowania uczelni z uwagi na stan epidemii, w sposób sprawny umożliwiła studentom realizację praktyk zawodowych w formie zdalnej. Realizacja praktyk w tej formie nie występowała jednak często, ponieważ sądy i prokuratury wyłączone zostały z obowiązku pracy zdalnej, a tym samym również kancelarie prawne nie zawiesiły swojej działalności.

Sylabus praktyki zawodowej określa cel jej realizacji oraz przewiduje zagadnienia, które student musi zrealizować w czasie praktyki. Zaplanowane cele zostały sformułowane prawidłowo i są możliwe do zrealizowania, z wyjątkiem jednego. Sylabus praktyk przewiduje cel w postaci: "poznanie sposobów realizowanych zadań z obszaru różnych rodzajów postępowań na sali sądowej oraz działań i zachowań ich uczestników (sędziego, prokuratora, pełnomocnika procesowego, biegłego sądowego, świadka, oskarżonego itp.)". Student realizujący praktykę w instytucji innej niż sąd, co dopuszcza program studiów, nie będzie w stanie zrealizować tego celu. Pozostałe, przedmiotowe efekty uczenia się określone w sylabusie praktyki zawodowej mają charakter specyficzny, są dostosowane do celów kształcenia, a ich weryfikacja jest możliwa. Uczelnia prawidłowo odniosła efekty uczenia się przypisane do praktyki do kierunkowych efektów uczenia się, jak również do charakterystyk Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Nadzór nad organizacją praktyk sprawuje opiekun praktyk, który dokonuje również weryfikacji uzyskania przez studentów efektów uczenia się. Opiekunem jest nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku studiów. Posiada on kompetencje i doświadczenie, które pozwalają na prawidłową organizację praktyk oraz weryfikację stopnia uzyskania przez studentów efektów uczenia się. Proces realizacji praktyk od strony organizacyjnej wspierany jest przez Biuro Karier. Aspekty organizacyjne praktyk na ocenianym kierunku studiów ocenia się pozytywnie.

Uczelnia wymaga realizacji praktyki w ściśle określonych podmiotach. Ich dobór jest prawidłowy i zapewnia uzyskanie przez studentów efektów uczenia się. Studenci mogą realizować praktykę w licznych instytucjach, z którymi Uczelnia posiada stałe porozumienia o współpracy. Zakres ich działalności został zweryfikowany pod kątem możliwości uzyskania przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Na liście podmiotów, z którymi Uczelnia posiada zawarte stałe porozumienia w przedmiocie organizacji praktyk znajdują się organy wymiaru sprawiedliwości, urzędy administracji samorządowej i rządowej, instytucje obsługi prawnej oraz komórki prawno-administracyjne innych instytucji publicznych albo niepublicznych. Liczba i charakter działalności instytucji wpisują się w charakterystykę programu studiów. Uczelnia zapewnia studentom wystarczającą liczbę miejsc odbywania praktyki.

Uczelnia stosuje ustandaryzowane wzory dokumentów dotyczących realizacji praktyk w postaci: umowy o praktykę oraz dziennika praktyk. Żaden z tych dokumentów nie zawiera w swej treści przedmiotowych efektów uczenia się, które student powinien zrealizować w czasie praktyki. Do

wskazanych dokumentów Uczelnia nie załącza sylabusu praktyki. W związku z tym, instytucja przyjmująca studenta na praktykę nie weryfikuje możliwości zapewnienia studentom osiągnięcia tych efektów. We wzorze dziennika praktyk nie przewidziano potwierdzenia uzyskania przez studenta zakładanych efektów uczenia się. Powyższe powoduje, że nie następuje proces weryfikacji uzyskania efektów uczenia się przez zakładowego opiekuna praktyki, co jest nieprawidłowe.

Student ma również możliwość realizacji praktyki w podmiocie wybranym przez siebie samodzielnie. W takim wypadku, zobowiązany jest on do przedstawienia opiekunowi praktyk umowy w sprawie realizacji praktyki. Podobnie jak powyżej, sylabus praktyki nie stanowi załącznika do umowy. Praktykodawca nie ma więc możliwości zapoznania się z efektami uczenia się, a składając podpis na umowie nie potwierdza, że student będzie mógł uzyskać te efekty.

Sposób weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla praktyk określony został w Regulaminie praktyk oraz w sylabusie. Zgodnie z założeniami, zaliczenie to dokonywane jest przez opiekuna praktyk, na podstawie wypełnionego dziennika praktyk oraz opinii o praktykancie. Student w dzienniku praktyk opisuje zrealizowane zadania. Dziennik praktyk nie zapewnia studentowi możliwości wskazania uwag, obserwacji czy wniosków dotyczących wykonywanej pracy, co utrudnia Uczelni ocenę jakości realizacji praktyk w danej instytucji.

Uczelnia w sposób nieprawidłowy dopuszcza do zaliczania praktyki na podstawie byłego zatrudnienia lub na podstawie prowadzonej w przeszłości działalności gospodarczej. Zaliczenie dokonywane jest przez opiekuna praktyk na wniosek studenta. Większość studentów zalicza praktyki w tej formie. Powyższe stanowi potwierdzanie studentowi efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów, co zgodnie z art. 71 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce jest możliwe wyłącznie w procedurze rekrutacji na studia, po spełnieniu przez uczelnię określonych warunków. Zwrócić należy uwagę, że praktyki studenckie mają status zajęć objętych programem studiów. Zasady zaliczania praktyk nie powinny różnić się od zasad zaliczania innych zajęć. Wskazać przy tym należy, że nie ma przeszkód prawnych do organizacji praktyki zawodowej w miejscu zatrudnienia studenta, pod warunkiem, że rozliczy się on z wykonanych czynności tak jak student odbywający praktykę u praktykodawcy nie będącym jego pracodawcą. Uczelnia w ramach działań naprawczych, przedstawiała projekt zmiany regulaminu praktyk, zgodnie z którym powyższa możliwość zostanie usunięta. Nie można, jednakże uznać tego działania za w pełni skuteczne z dwóch powodów. Po pierwsze przedstawiono tylko projekt nowelizacji regulaminu praktyk. Z tego powodu zmiana nie może zostać uznana za wprowadzoną. Po drugie, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 661), to program studiów powinien określać sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia, w tym oczywiście również w zakresie praktyk. Aktualny program studiów przewiduje możliwość uzyskania zaliczenia na podstawie wykonywanej w przeszłości pracy zawodowej i dlatego wymaga on zmiany.

Uczelnia nie prowadzi hospitacji praktyk i nie dokonuje wrywkowej kontroli realizowania praktyk przez studentów, co negatywnie wpływa na motywowanie studentów do rzeczywistego wywiązywania się z obowiązków związanych z praktykami.

Uczelnia wykazała, że sylabus praktyki został ustalony przy współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Sylabus praktyki, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie w ramach procesu doskonalenia programu studiów z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-

gospodarczego oraz studentów. Wskazana ewaluacja jest przeprowadzana cyklicznie na posiedzeniach Rady Programowej, na które są zapraszani przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego.

Zajęcia zostały rozplanowane w założeniu w sposób umożliwiający efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się studentów. Podobnie czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach, z tym zastrzeżeniem, że stwierdzone w trakcie wizytacji niedoskonałości egzaminacyjne powinny skłaniać do refleksji nad zwiększeniem czasu poświęcanego na przygotowanie materii egzaminacyjnej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz zasadniczo uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie nauki prawne, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie. Zakres rekomendowanej aktualizacji treści programowych nie podważa tej oceny. Brak jest podstaw do stwierdzenia, że harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, nie umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się, z zastrzeżeniem efektów uczenia się zakładanych dla praktyki. Tej generalnej oceny nie podważa potrzeba zwiększenia liczby ćwiczeń mająca na celu zmniejszenie obciążenia tematycznego poszczególnych zajęć. Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności. Organizacja procesu nauczania zasadniczo zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się, której to oceny nie podważa stwierdzona w trakcie wizytacji potrzeba refleksji nad zwiększeniem czasu poświęcanego na przygotowanie materii egzaminacyjnej.

Przedmiotowe efekty uczenia się zakładane dla praktyki mają charakter specyficzny, są dostosowane do celów kształcenia, a ich weryfikacja jest możliwa. Jednakże nie jest uzyskanie przez studenta wszystkich efektów z uwagi zbyt krótki czas realizacji praktyki. Treści programowe określone dla praktyki, ich wymiar, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają możliwość osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk nie w pełni umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów, ponieważ zakładowy opiekun praktyk nie potwierdza ich uzyskania przez studenta. Uczelnia nieprawidłowo dopuszcza możliwość uzyskania zaliczenia praktyki na podstawie doświadczenia zdobytego poza systemem studiów. Sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań nie umożliwiają skutecznego sprawdzenia i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów, ponieważ dokumentacja nie zawiera opisu tych efektów. Z tego powodu, ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk nie ma charakteru kompleksowego i nie odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekuna praktyk umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Specyfika miejsc odbywania praktyk jest zgodna z potrzebami procesu nauczania i uczenia się

i umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Uczelnia podejmuje niewystarczające działania mające na celu weryfikację czy studenci realizują praktykę w rzeczywistości. Sylabus praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie w ramach procesu doskonalenia programu studiów z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się korektę efektów uczenia się zakładanych dla praktyki zawodowej, w taki sposób, aby były one możliwe do zrealizowania w czasie 4 tygodniowej praktyki albo wydłużenie okresu realizacji praktyki zawodowej.
2. Zaleca się informowanie zakładowych opiekunów praktyk o efektach uczenia się, które student powinien uzyskać w ramach praktyki i umożliwienie zakładowym opiekunom praktyk potwierdzania uzyskania przez studenta efektów uczenia się zakładanych dla praktyki.
3. Zaleca się wprowadzenie mechanizmu hospitacji praktyk oraz dokonywanie wyrywkowej kontroli realizacji praktyki przez studenta.
4. Zaleca się rezygnację z zaliczania studentom praktyki na podstawie wykonywanej w przeszłości pracy zawodowej lub działalności gospodarczej.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na kierunek prawo stanowią element polityki rekrutacyjnej Uczelni. Senat KPSW corocznie podejmuje uchwałę w sprawie ustalenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów, w tym jednolitych studiów magisterskich, prowadzonej także w drodze elektronicznej. Warunkiem podjęcia jednolitych studiów magisterskich na kierunek „prawo” jest uzyskanie efektów uczenia się zakładanych dla kształcenia ogólnego na poziomie poprzedzającym 6 poziom w Krajowych Ramach Kwalifikacji tj. ukończenie szkoły średniej i uzyskanie świadectwa maturalnego. Rekrutację w KPSW prowadzi Biuro Rekrutacji. Warunkiem dopuszczenia do postępowania rekrutacyjnego jest rejestracja kandydata na podstawie złożonego w terminie kompletu dokumentów oraz wniesionej opłaty za postępowanie rekrutacyjne. Wykaz wymaganych dokumentów, terminy ich składania oraz wysokość opłaty rekrutacyjnej są określone zarządzeniem Rektora. Szczegółowe zasady rekrutacji, przyjęte uchwałą Senatu KPSW na określony rok akademicki, są podawane do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na stronie internetowej Uczelni oraz na stronie podmiotowej Uczelni BIP. Podstawą przyjęcia na studia jest zatem spełnienie łącznie następujących wymagań:

- posiadanie świadectwa dojrzałości albo świadectwa dojrzałości i zaświadczenia o wynikach egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów, o których mowa w przepisach

o systemie oświaty albo innych dokumentów, o których mowa w art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;

- złożenie wymaganych dokumentów;
- dokonanie jednorazowej opłaty rekrutacyjnej na konto Uczelni i posiadanie poświadczenia dokonania tej czynności;
- zawarcie z Uczelnią umowy o naukę.

O zakwalifikowaniu na studia decyduje kolejność zgłoszeń.

W uczelni funkcjonują odpowiednie warunki i zasady uznawania efektów i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, jak też zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym.

Zasady dyplomowania zostały sprecyzowane w Regulaminie Studiów i w Zasadach Dyplomowania na Wydziale. Studenci przygotowują pracę dyplomową (magisterską) pod kierunkiem promotora wyznaczonego przez dziekana spośród nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora, stopień naukowy doktora habilitowanego lub doktora prowadzących badania naukowe w dyscyplinie: nauki prawne. Z informacji uczelni wynika, że Przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej uwzględnia się zainteresowania naukowe i doświadczenie zawodowe studenta. Tematyka prac dyplomowych jest konsultowana z kierownikami właściwych instytutów/katedr, a następnie zatwierdzana przez dziekana. SeminaRIA dyplomowe prowadzone są na IV i V roku studiów.

Zgodnie z założeniem przyjętym w koncepcji kształcenia praca dyplomowa oraz egzamin dyplomowy stanowi syntetyczną (ogólną) metodę weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla danego kierunku studiów. Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie wszystkich przedmiotów objętych planem studiów, pozytywny wynik weryfikacji pracy dyplomowej w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym oraz pozytywne recenzje promotora i recenzenta. Promotor, mając na uwadze wyniki zawarte w wygenerowanym w systemie JSA raporcie może podjąć decyzję o braku dopuszczenia do obrony. O odmowie dopuszczenia do obrony i jej przyczynach Promotor pisemnie informuje Dziekana Wydziału. Decyzja Promotora o braku dopuszczenia do obrony i Raport zostają udostępnione studentowi. Decyzja Promotora o braku dopuszczenia pracy dyplomowej do obrony może stanowić podstawę wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

Podczas egzaminu student odpowiada na trzy pytania. Podstawą oceny na dyplomie ukończenia studiów jest średnia z ocen uzyskanych w trakcie studiów (60%), z pracy dyplomowej (ocena promotora i recenzenta – łącznie 20%) oraz egzaminu dyplomowego (20%). Przyjęta procedura zapewnia możliwość potwierdzenia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Z udzielonej przez uczelnię informacji wynika, że możliwy jest pomyślny wynik egzaminu dyplomowego pomimo udzielenia przez dyplomantę odpowiedzi na jedno z pytań na egzaminie dyplomowym na ocenę niedostateczną. W ocenie zespołu oceniającego pożądanym jest, aby traktować taką odpowiedź za nieopanowanie zakładanych efektów uczenia się. Stąd rekomenduje się przyjęcie, że dla pomyślnego wyniku egzaminu dyplomowego powinna być udzielona co najmniej dostateczna odpowiedź na każde z pytań.

Weryfikacja prac dyplomowych potwierdziła co do zasady prawidłowość procesu dyplomowania. W niektórych pracach stwierdzono jedynie, że wystawiona ocena była łagodna wobec niedostatków pracy. Ponadto z wyjaśnień udzielonych zespołowi podczas wizytacji wynika, że zdarzają się przypadki prac studentów, które otrzymują ocenę dostateczną (3), gdy stwierdzi się, że student nie jest w stanie

pracy poprawić, mimo że ona tego wymaga. W ocenie zespołu oceniającego w takiej sytuacji praca powinna być, jeśli nie oceniana na ocenę niedostateczną, to kierowana do poprawy, aż będzie rzeczywiście prezentować dostateczny poziom i potwierdzać osiągnięcie przez dyplomantów dostatecznie efektów uczenia się. Z tego względu rekomenduje się wprowadzenie transparentnego mechanizmu umożliwiającego kierowanie przez recenzenta pracy do poprawy zamiast wystawiania oceny, jeśli praca w ocenie recenzenta wymaga dalszych poprawek (merytorycznych, językowych, stylistycznych, co do sformatowania itd.), których wprowadzenie powinno być warunkiem dopuszczenia do obrony pracy dyplomowej z oceną pozytywną. Mechanizm ten powinien uniemożliwiać indywidualne naciski na promotora czy recenzenta, aby ze względu na presję czasu i potrzeb dyplomantów wystawiali oni ocenę pozytywną pracy niedostatecznie dojrzałej.

Elementem monitorowania i oceny postępu studentów w kształceniu jest proces ewaluacji zakładanych efektów uczenia się, na który składa się: autokontrola nauczycieli akademickich (analiza osiągnięć studentów), analiza tzw. teczek przedmiotów po zakończeniu przedmiotu dokonywana przez Radę Programową kierunku. Wnioski w sprawie sprawności kształcenia Rada/Dziekan wyciąga także na podstawie analizy protokołów zaliczeniowych i egzaminacyjnych. Analizuje przyczyny niezadowolających ocen i przeprowadza rozmowy naprawcze z nauczycielami.

Przy weryfikacji efektów uczenia się przyjmuje się w uczelni założenie, że uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu lub zaliczenia kończącego przedmiot (i/lub jego formę), pracy i egzaminu dyplomowego, a także praktyki studenckiej (ocena lub zaliczenie) potwierdza osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się ustalonych dla wymienionych elementów procesu kształcenia. Poziom uzyskania efektów uczenia się wynika z wystawionej oceny.

Do metod weryfikacji efektów uczenia się uzyskiwanych w procesie kształcenia na poziomie przedmiotu/modułu zalicza się w szczególności:

- Egzamin – ustny, opisowy, testowy i in.,
- Zaliczenie – ustne, opisowe, testowe i in.,
- Kolokwium,
- Przygotowanie projektu, referatu, eseju itp.,
- Rozwiązywanie zadań,
- Obserwacje i ocena umiejętności praktycznych,
- Ocena zaangażowania w dyskusji,
- Case study,
- Inne określone przez nauczyciela prowadzącego przedmiot.

Do metod weryfikacji efektów uczenia się uzyskiwanych w procesie realizacji praktyk studenckich (metod i kryteriów oceny) zalicza się:

- wypełnienie dzienniczka praktyk,
- opinię opiekuna w miejscu praktyk.

Egzaminy i zaliczenia kończące zajęcia, odbywają się zgodnie z informacjami podanymi w programie przedmiotu w sposób:

- 1) zdalny – synchroniczny:
 - a) w formie pisemnej on-line z wykorzystaniem technologii informatycznych np. przy pomocy platformy e-learningowej TESTY zamieszczonej w systemie ISOP-ISOS lub innej wskazanej przez prowadzącego zajęcia (z określeniem dnia i godziny);

- b) formie ustnej z wykorzystaniem technologii informatycznych przy pomocy synchronicznej wideokonferencji przy użyciu np. platformy Meet Google. Nauczyciel określa termin egzaminu lub zaliczenia (z określeniem dnia i godziny).
- 2) zdalny – asynchroniczny:
 - a) polegający na przekazywaniu studentom do wykonania w szczególności: zadań pisemnych, esejów, opracowań zadanych case`ów, zagadnień czy innych form pracy własnej;
 - b) udzielaniu przez studenta pisemnej odpowiedzi na zadane przez prowadzącego pytania opisowe we wskazanym przez niego terminie.
- 3) tradycyjny – w wyjątkowym przypadku wówczas, gdy ze względu na warunki techniczne jakimi dysponuje student lub specyfikę przedmiotu nie mogą odbyć się w sposób zdalny. W przypadku ograniczeń technicznych, które uniemożliwiają studentowi udział w egzaminie lub zaliczeniu w sposób zdalny student zobligowany jest do niezwłocznego zgłoszenia tego faktu prowadzącemu zajęcia i ustalenia z prowadzącym zasad egzaminu lub zaliczenia w sposób tradycyjny.

W okresie pandemii egzamin dyplomowy może odbywać się w trybie zdalnym, tzn. z wykorzystaniem technologii informatycznych (infrastruktury informatycznej i oprogramowania) wyłącznie w ramach synchronicznej interakcji pomiędzy studentem oraz komisją egzaminu dyplomowego.

Weryfikacja prac etapowych i prac dyplomowych co do zasady potwierdziła poprawność weryfikacji efektów uczenia się. Ustalono, że sposoby weryfikacji uczenia się zarówno w okresie epidemii, jak i poza nią są skonstruowane adekwatnie, zaś w odniesieniu do przedmiotów wiodących na kierunku (prawo karne, prawo administracyjne) – przekrojowo. W przypadku jednego z przedmiotów (postępowanie administracyjne i sądownoadministracyjne) stwierdzono niedoskonałości w teście, które jak wynika z udzielonych wyjaśnień egzaminatora pojawiły się w procesie wprowadzania testu do systemu. Mając to na względzie rekomenduje się uczelni wzmocnienie indywidualnego wsparcia nauczycieli w konstruowaniu egzaminów w formie zdalnej, jak też wprowadzenie zindywidualizowanej pieczy nad prawidłowością i aktualnością treści egzaminów oraz ich odpowiednio wysokim poziomem trudności. Powinno to zapewnić rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Rada Programowa Kierunku Prawo przy analizie metod weryfikacji efektów uczenia się dopuszcza oprócz egzaminów w formie pisemnej i ustnej także zaliczenie egzaminu na podstawie przygotowanego przez studenta referatu z zakresu określonego przez prowadzącego zajęcia, np. przedmiot Prawo wyznaniowe (przedmiot prowadzony w formie wykładu; zaliczenie w formie egzaminu) czy Ochrona praw człowieka. Wówczas nie ma pewności, czy student uzyskał efekty uczenia się w zakresie wiedzy spoza tematyki referatu (brak weryfikacji przekrojowej). Rekomenduje się ograniczenie przez Radę Programową Kierunku Prawo możliwości stosowania tej formy egzaminu i dopuszczaniu jej tylko w ramach zajęć z przedmiotów, które nie występują w ramach egzaminów na aplikacje do zawodów prawniczych.

W sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się Regulamin Studiów przewiduje egzamin komisyjny. W praktyce, jak wynika z informacji uczelni, nie znajduje ta instytucja szerszego zainteresowania, a ewentualne spory co do prawidłowości weryfikacji efektów uczenia się są rozwiązywane na linii student-uczeń. Takie jednak rozwiązanie może utrudniać poznanie osobom odpowiedzialnym za kierunek występujących problemów w zakresie weryfikacji efektów uczenia się.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające dobór zakładanych kandydatów. Przyjęte są dostatecznie prawidłowe zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

System weryfikacji efektów uczenia się co do zasady umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz z założenia motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Metody te co do zasady pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, zaś stwierdzone niedoskonałości związane z konstrukcją jednego z rozwiązań mających zapewnić weryfikację efektów uczenia się nie podważają tej generalnej oceny, jakkolwiek powinny skłonić do zwiększenia pieczy nad sposobem przeprowadzania weryfikacji efektów uczenia się.

Prace etapowe i egzaminacyjne, jak też prace dyplomowe zasadniczo potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się, z tym zastrzeżeniem, że w uczelni przyjęty jest łagodny model oceny prac dyplomowych, jak też zasadne byłoby uzupełnienie mechanizmów umożliwiających poprawianie pracy dyplomowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia dydaktyczne na kierunku prawo posiadają aktualny oraz udokumentowany dorobek naukowy związany z dyscypliną nauki prawne. Są to nauczyciele posiadający doświadczenie dydaktyczne, a także dorobek zawodowy (praktyczny) w zakresach, w których prowadzą zajęcia (pracują w administracji rządowej, samorządowej, sądownictwie, wykonują zawody prawnicze czy też współpracują z organizacjami pozarządowymi).

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia dydaktyczne na kierunku prawo są przygotowani do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W roku akademickim 2019/2020 oraz 2020/2021 odbywały się serie kompleksowych szkoleń pracowników badawczo-dydaktycznych przygotowujących do tworzenia materiałów e-learningowych oraz prowadzenia zajęć metodami i technikami kształcenia na odległość.

Liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia i struktura ich kwalifikacji w pełni umożliwia realizację programu studiów na kierunku prawo. W roku akademickim 2020/2021 kształcenie prowadzi 29 osób, w tym 1 profesor, 9 doktorów habilitowanych, 12 doktorów, 7 magistrów. Niemal wszystkie zajęcia dydaktyczne prowadzone są obecnie przez wykładowców zatrudnionych na etacie w podstawowym miejscu pracy, a zatem kierunek spełnia wymagania prawne dotyczące prowadzenia w ramach programu studiów minimum 75% godzin zajęć przez nauczycieli zatrudnionych w Uczelni na podstawowym miejscu pracy. W roku akademickim 2020/2021 wszystkie zajęcia (poza praktykami) prowadzone są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Przydział zajęć oraz godzinowe obciążenia dydaktyczne poszczególnych nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia umożliwiają prawidłową realizację zajęć.

Za politykę kadrową na Uczelni, w tym w ramach ocenianego kierunku, odpowiada Rektor (do 2019/2020 roku Dziekan). Kwestie kadrowe precyzuje Regulamin Pracy w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy.

Przy zatrudnianiu osób wchodzących w skład kadry dydaktycznej bierze się pod uwagę przede wszystkim dorobek naukowy, dydaktyczny i zawodowy. W pierwszej kolejności zatrudniane są osoby posiadające kwalifikacje merytoryczne, doświadczenie dydaktyczne i praktyczne z doświadczeniem akademickim w uczelniach wyższych. Dokumenty osób zgłaszających się do uczelni z zamiarem podjęcia zatrudnienia, posiadających odpowiednie kwalifikacje, przekazywane są dziekanowi, a następnie po analizie, gromadzone w rezerwie kadrowej. Prowadzone są okresowe przeglądy kadry prowadzącej kształcenie, których wyniki, w tym wyniki ocen dokonywanych przez studentów, są wykorzystywane do podnoszenia poziomu kształcenia w ramach kierunku prawo.

Pracownicy badawczo-dydaktyczni motywowani są do rozwoju naukowego poprzez coroczną ocenę ich osiągnięć oraz poprzez finansowanie lub współfinansowanie różnych przedsięwzięć naukowych (wyjazdy konferencyjne, publikacje naukowe, artykuły naukowe, współpracę zagraniczną, nagrody Rektora. Nauczyciele akademicy mają możliwość doskonalenia swoich kompetencji dydaktycznych w ramach inicjatyw ogólnouczelnianych, między innymi takich, jak program Erasmus +, Międzynarodowe Otwarte Dni nauki, Uniwersytet Dzieci „Alfa”, Uniwersytet Międzypokoleniowy „Omega”. Nauczyciele KPSW w Bydgoszczy uczestniczą w konferencjach naukowych w kraju i za granicą, wygłaszając tam referaty.

Realizowana w Uczelni polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki mobbingu i dyskryminacji. W przypadku zaistnienia sytuacji konfliktowych każdy pracownik dydaktyczny ma możliwość osobistego lub pisemnego zwrócenia się do swojego bezpośredniego przełożonego, czyli Dziekana Wydziału, lub do Rzecznika Akademickiego. W razie zaistnienia wystarczających przesłanek Dziekan wniośkuje do Rektora o rozpoczęcie przez Rzecznika Akademickiego wszczęcia postępowania wyjaśniającego. W sytuacji nieetycznego lub niezgodnego z prawem zachowania nauczyciela akademickiego, sprawę prowadzi Dziekan, który w zależności od sytuacji, przeprowadza rozmowę dyscyplinującą, a jeśli istnieją ku temu przesłanki wszczyna postępowanie wyjaśniające. Nauczyciel akademicki podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej na zasadach określonych ustawowo. Pracownik, który uznał, że został poddany lobbingowi, ma prawo wystąpić z pisemną skargą do Rektora z pominięciem drogi służbowej. Gdyby zaistniał taki przypadek, Rektor powołuje trzyosobową komisję, która niezwłocznie przystępuje do rozpatrzenia skargi. Analogiczne prawo ma pracownik, który uznał, że jest dyskryminowany w zatrudnieniu, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość,

przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną. Szczegółowo procedura postępowania w w/w przypadkach jest zawarta w Regulaminie Pracy w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Dorobek naukowy, kompetencje dydaktyczne, liczebność i stabilność kadry oraz obsada zajęć dydaktycznych w pełni umożliwiają realizację przewidzianych efektów uczenia się w ramach studiów stacjonarnych (nie są obecnie prowadzone) i niestacjonarnych. Struktura kwalifikacji kadry jest zgodna ze specyfiką kształcenia w ramach kierunku prawo. Prawidłowo realizowane są zajęcia w ramach kształcenia na odległość. Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny. W ramach polityki kadrowej wykorzystywane są wyniki okresowej oceny kadry uwzględniającej opinie studentów i wyniki hospitacji zajęć. Istnieją sformalizowane procedury rozwiązywania konfliktów personalnych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Sale wykładowe i ćwiczeniowe oraz inne pomieszczenia dydaktyczne są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się na kierunku prawo. Uczelnia prowadzi swoją działalność w dwóch obiektach, które są zlokalizowane w centrum miasta. W kampusie, w którym odbywają się zajęcia w ramach kierunku prawo, mieści się siedziba prowadzącego ten kierunek Wydziału Nauk Prawnych, Społecznych i Humanistycznych. W tym kampusie znajduje się 6 auli, ponad 30 sal dydaktycznych oraz 8 specjalistycznych laboratoriów. W kampusie swoje siedziby mają m. in.: Centrum dla Studentów Zagranicznych, Biuro Karier, Biblioteka Główna wraz czytelnią tradycyjną z wolnym dostępem do książek oraz w pełni skomputeryzowana czytelnia multimedialna z elektronicznymi zasobami bibliotecznymi.

Infrastruktura informatyczna oraz specjalistyczne oprogramowania są sprawne i umożliwiają prawidłową realizację zajęć w ramach ocenianego kierunku zapewnione jest dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Wszystkie budynki Uczelni są w pełni dostosowane do potrzeb osób z różną niepełnosprawnością. W tym zakresie jest: a) swobodny dostęp do wszystkich sal dydaktycznych osób z różną niepełnosprawnością (brak progów między pomieszczeniami, brak różnic poziomów podłóg),

b) wyposażenie wszystkich budynków w WC dla osób z niepełnosprawnością, c) podjazdy do budynków dla osób z niepełnosprawnością, d) platforma przychodowa, e) dźwigi osobowe w pełni dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością (dla niewidomych i słabowidzących udogodnienia: przyciski oznaczone Brajlem, informacja głosowa; dla osób poruszających się na wózkach udogodnienia: szerokość drzwi ponad 90 cm), f) czytelnia tradycyjna jak i multimedialna wyposażone są w udogodnienia dla osób z niepełnosprawnością; stanowiska komputerowe dodatkowo wyposażone w lupę elektroniczną, klawiaturę nakładkową, syntezytor mowy. Dodatkowo, przy obiektach Uczelni zostały wyznaczone miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnością.

Zasoby biblioteczne są zgodne z potrzebami uczenia się w ramach kierunku prawo. Biblioteka gromadzi literaturę związaną z kształceniem w ramach dyscypliny nauki prawne. Biblioteka Główna KPSW prenumeruje 30 tytułów czasopism związanych z kierunkiem prawo.

W czytelni multimedialnej Biblioteki KPSW znajduje się kilkanaście stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu i elektronicznych baz danych będących w zasobach licencyjnych Wirtualnej Biblioteki Nauki. Studenci kierunku prawo mogą korzystać m. in. z baz takich, jak: ACADEMICA, Baza Wyroków, Bazy Bibliograficzne Biblioteki Narodowej, Bibliografia Penitencjarna, Cog-Prints, Euro-Lex, Eurostat, Internetowy System Aktów Prawnych, Publikacje Statystyczne GUS, POLONA, EMIS, ELSEVIER, EBSCO, Internet Public Library, NATURE, ngo. PI, SCIENCE, SPRINGER, SCOPUS, SERiA, System Wspomagania Analiza i Decyzji (SWAiD) i Dziedziny Bazy Wiedzy (DBW), The Online Books Page, WEB OF KNOWLEDGE, WILEY-BLACKWELL, CEJSH, INOBAZA, Czytelnia Czasopism PAN.

W Uczelni prowadzone są okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej. Nauczyciele akademicki po otrzymaniu obciążenia dydaktycznego na dany rok akademicki są zobowiązani do przeanalizowania zapotrzebowania na sprzęt i oprogramowanie potrzebne do właściwego przeprowadzenia zajęć dydaktycznych. Dziekan zgłasza Rektorowi zapotrzebowanie na zakupienie nowego sprzętu i oprogramowania niezwłocznie po dokonaniu oceny infrastruktury dydaktycznej. Dziekan we współpracy z nauczycielami prowadzącymi dane zajęcia dydaktyczne ocenia infrastrukturę dydaktyczną w zakresie następujących kryteriów: możliwość osiągnięcia przez studentów założonych dla danego kierunku efektów uczenia się; możliwość weryfikacji przez nauczycieli akademickich założonych dla danego kierunku efektów uczenia się.

Bieżącemu monitorowaniu podlega system biblioteczny oraz jego zasoby. Biblioteka regularnie weryfikuje bazę dydaktyczną i naukową, szczególnie zasób księgozbioru w oparciu o literaturę podstawową zawartą w sylabusach oraz o konsultacje z osobami prowadzącymi zajęcia. Ważnym elementem działań doskonalenia systemu bibliotecznego jest proces okresowego sprawdzania przed rozpoczęciem roku akademickiego programów przedmiotów pod kątem dostępności w bibliotece literatury wskazanej przez nauczycieli akademickich. W przypadku stwierdzenia braków w tym zakresie podejmowanie są działania mające na celu zakup brakujących pozycji literatury wskazanych w sylabusach przedmiotów.

Istotne znaczenie, w procesie monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej oraz naukowej, w tym zasobów biblioteki, mają opinie studentów i absolwentów, którzy proponują określone rozwiązania. Wdrożona jest procedura corocznego przeglądu zasobów Biblioteki Główniej. Raz w roku dokonywany jest przegląd mający na celu ocenę zasobów tej Biblioteki. W celu monitorowania pracy administracji uczelnianej raz do roku przeprowadzana jest wśród studentów oraz absolwentów ankieta oceny uczelnianej administracji, w tym także obsługi studentów w bibliotece.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów w pełni umożliwiają prowadzenie procesu nauczania w ramach kierunku prawo. Jednostka na prowadzenie zajęć (w okresie pazapandemicznym) przeznaczyła zarówno sale wykładowe, jak i pomieszczenia do prowadzenia ćwiczeń oraz seminariów z odpowiednią ilością miejsc, a także odpowiednim wyposażeniem. Studenci mają możliwość uczestniczenia w zajęciach w laboratorium komputerowym oraz posiadają dostęp do stanowisk komputerowych poza zajęciami dydaktycznymi. Jednostka jest w pełni pod względem sprzętu i wyszkolenia nauczycieli przygotowana do prowadzenia zajęć w trybie zdalnym (w okresie pandemii). Zasoby Biblioteki Głównej zawierają literaturę związaną z wiedzą z zakresu nauk prawnych. Studenci niepełnosprawni mają pełne możliwości uczestniczenia w procesie kształcenia w wizytowanej Jednostce. Studenci mają pełne możliwości uczestniczenia w procedurach oceny zasobów infrastruktury dydaktycznej, w tym zasobów bibliotecznych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia prowadzi współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów. Zasady tej współpracy określają dokumenty regulujące funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Prowadzona współpraca ma charakter intensywny, a jej rezultatem są rzeczywiste zmiany wprowadzone do programu studiów w zakresie uprzączynienia kształcenia. Uczelnia, z uwagi na stan pandemii, w sposób sprawy przeniosła współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym na tryb zdalny. Zmieniona organizacja współpracy nie wpłynęła negatywnie na jej jakość.

Proces doskonalenia programu studiów we współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego prowadzony jest w ramach działalności Rady Programowej, na spotkania której zapraszani są przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Uczelnia powołała także Radę Przedsiębiorców i Pracodawców skupiającą przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, będący ciałem doradczym Uczelni. Koordynacją współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym zajmuje się Pełnomocnik Rektora ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Wnioski i uwagi, dotyczące kształcenia na ocenianym kierunku studiów, przedkładane przez pracodawców, wynikają w szczególności z obserwacji wiedzy i umiejętności studentów i absolwentów

ocenianego kierunku studiów podczas praktyk, a także z innych form kontaktu i współpracy tych podmiotów ze studentami. Uwagi i opinie zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych, z którymi nawiązano współpracę są analizowane przez władze Uczelni i brane pod uwagę przy projektowaniu zmian programu studiów.

W wyniku konsultacji z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego do programu studiów zostały wprowadzone następujące przedmioty: *prawo mediów, prawo karne skarbowe, postępowanie karne skarbowe, ochrona danych osobowych*. Zmodyfikowano również treści kształcenia niektórych przedmiotów, celem dostosowania ich do potrzeb rynku pracy m. in. większy nacisk położono na niektóre zagadnienia w prawie zobowiązań, prawie handlowym oraz w zakresie przedmiotów, które mają za zadanie wdrożyć absolwenta do sprawnego działania w pracy zawodowej (sztuka pisania pism procesowych, sztuka przemawiania, informatyka itp.). Program studiów przewiduje również przedmioty fakultatywne, których treści uwzględniają sugestie interesariuszy zewnętrznych. Uczelnia, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom pracodawców wprowadziła ponadto do planu studiów obowiązkowy moduł kształcenia w postaci Akademii Liderów. Celem tego modułu jest doskonalenie kompetencji społecznych przyszłych pracowników, aby mogli lepiej odnaleźć się rynku pracy.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym owocuje również na polu obsady zajęć dydaktycznych i modyfikacji treści kształcenia wprowadzonych przez nauczycieli akademickich posiadających doświadczenie zawodowe.

Uczelnia realizuje projekty we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Jako przykład wskazać można projekty realizowane we współpracy z Kujawsko-Pomorskiego Forum Nauki i Innowacyjności, w ramach którego oferowano studentom możliwość realizacji staży. Studenci ocenianego kierunku studiów biorą również udział w licznych spotkaniach z pracodawcami. Dodatkowo, studenci ocenianego kierunku studiów mają możliwość ponoszenia swoich kompetencji zawodowych w ramach Kliniki Prawa, w ramach której świadczą oni darmową pomoc prawną, pod nadzorem adwokatów lub radców prawnych.

Na spotkaniu z zespołem oceniającym obecnych było liczne grono reprezentantów instytucji, z którymi Uczelnia współpracuje. Część z osób obecnych na spotkaniu jest aktywnie zaangażowana w prowadzenie zajęć na ocenianym kierunku studiów. Obecni na spotkaniu potwierdzili, że przyjmują studentów ocenianego kierunku na nieobowiązkowe praktyki zawodowe. Według nich, studenci, którzy zrealizowali praktykę byli do niej dobrze przygotowani i potrafili zastosować zdobytą wiedzę w praktyce. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego wyrazili pozytywne opinie na temat jakości współpracy z Uczelnią.

Przykłady działań doskonalących program studiów wdrożone wskutek uwag przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, świadczą, że przyjęty przez Uczelnię model współpracy jest w pełni skuteczny. Uczelnia dokumentuje przykłady zmian w programie studiów wprowadzanych we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co korzystnie wpływa na skuteczność działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na tej płaszczyźnie.

Uczelnia korzysta z wyników monitorowania losów zawodowych absolwentów ELA. Zbiera również opinie absolwentów, bezpośrednio po ukończonych studiach. Nie prowadzi ona jednak własnego monitorowania losów zawodowych absolwentów. Wyniki ELA oraz zebrane opinie mają przełożenie na doskonalenie ocenianego programu studiów. W wyniku opinii pozyskanych w ramach monitorowania losów zawodowych absolwentów zapewniono studentom możliwość uczestnictwa w specjalistycznych

kursach prawnych tj. kurs przygotowawczy do konkursu na stanowisko asystenta sędziego i asystenta prokuratora, kurs przygotowawczy do konkursu na aplikację sądową i prokuratorską w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury w Krakowie, kurs prawa sądowego dla aplikantów radcowskich, adwokackich i notarialnych oraz dodatkowych warsztatów tj. kara łączna czy wykonywanie zawodu notariusza.

Uczelnia prowadzi i dokumentuje cykliczne przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w zakresie oceny poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, co umożliwia jej podsumowanie dotychczasowych dokonań. Ewaluacja tej współpracy następuje w czasie spotkań Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia i jest realizacją procedury przewidzianej w wewnętrznym systemie zapewniania jakości kształcenia. Wskazany przegląd zaowocował powołaniem Rady Przedsiębiorców i Pracodawców. W przypadku partnerów, którzy nie wykazują zaangażowania podejmowane są kroki celem usprawnienia współpracy. W przypadku braku skuteczności tych działań współpraca zostaje zakończona, co zostało udokumentowane wskazaniem konkretnych przykładów przez Uczelnię.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia stale współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscyplinami, do których kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i przybiera formy adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, są przeprowadzane na podstawie formalnie przyjętych założeń. Uczelnia podsumowuje sposób realizacji przyjętych celów na płaszczyźnie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co pozytywnie wpływa na skuteczność podejmowanych działań doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku prawo w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Internacjonalizacja jest jednym z priorytetów strategicznych w planach rozwoju uczelni. Obejmuje ona nie tylko wymianę doświadczeń w ramach umów z zagranicznymi partnerami, ale również promowanie nauki języków obcych, wprowadzanie międzynarodowych treści w programach studiów, wspólne kształcenie z uczelniami zagranicznymi, tworzenie międzynarodowych centrów specjalistycznych takich jak Centrum dla Studentów Zagranicznych oraz wiele innych działań, dzięki którym kształcenie uzyskuje wymiar ponadnarodowy.

Na kierunku stwarzane są możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku, w tym warunki do mobilności wirtualnej nauczycieli akademickich i studentów.

Od 2007 roku KPSW wysyła studentów i kadre pracowniczą za granicę w ramach programu Erasmus+ oraz przyjmuje studentów i pracowników zagranicznych i dokłada starań, aby ich obecność stała się źródłem cennych doświadczeń interkulturowych, zarówno dla studentów jak i kadry dydaktycznej. Uczelnia gości studentów m.in. z Włoch, Turcji, Rosji, Ukrainy oraz Chin. Po zdiagnozowaniu ich potrzeb, są im oferowane dodatkowe zajęcia tj. warsztaty interkulturowe, kursy języka polskiego oraz zajęcia integracyjne ze studentami polskimi. Programy integracyjne są organizowane zarówno dla studentów Erasmusa, jak i tych, którzy realizują cały tok kształcenia w KPSW w Bydgoszczy.

Na kierunku prawo studiuja studenci korzystający z niestacjonarnej formy zajęć, co nie sprzyja ich aktywności w postaci mobilności międzynarodowych. Niemniej uczelnia podejmuje liczne działania oraz aktywności, aby zapewnić możliwie jak najlepszą internacjonalizację procesu kształcenia. Można tu wskazać mobilność kadry naukowo-dydaktycznej, zapraszanie naukowców z zagranicy, organizację międzynarodowych konferencji oraz zachęcanie zagranicznych kandydatów do studiowania w Bydgoszczy. Mobilności oraz współpraca zagraniczna uczelni nie ogranicza się tylko do krajów Unii Europejskiej. KPSW buduje relacje oraz prowadzi wymianę kadry z krajami azjatyckimi (Chiny, Indie, Kazachstan, Kirgistan).

Kadra dydaktyczna prowadząca zajęcia na kierunku prawo, a także kadra administracyjna, aktywnie uczestniczy w wyjazdach szkoleniowych, organizowanych w ramach programu Erasmus+. W latach 2014-2021 wykładowcy i pracownicy uczestniczyli w szkoleniach m.in. Università Di Pisa, Università degli Studi Europea, Università degli Studi di Catania (Włochy), ISG - Business & Economics School (Portugalia), Kazimiero Simonavičiaus Universitetas, Marijampolė College (Litwa), Universidad de Zaragoza, Universidade de Vigo (Hiszpania), New Bulgarian University (Bułgaria), Univerzita Jana Amose Komenského Praha (Czechy), İstanbul Aydın Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart University (Turcja), National Technical University of Athens NTUA (Grecja), Universitatea 1 Decembrie 1918 (Rumunia), jak również w Zhejiang Wanli University (Chiny). W dobie panującej pandemii wykładowcy i pracownicy nie zrezygnowali z mobilności, a jedynie zmienili jej formę dostosowując się do panujących obecnie warunków, dlatego uczestniczą w tzw. wirtualnych mobilnościach.

KPSW pozyskuje nowych partnerów: obecnie zawartych jest 50 umów dwustronnych odnoszących się do kierunku prawo z uczelniami oraz partnerami zagranicznymi. Istotny stopień aktywności z uczelniami i instytucjami zagranicznymi potwierdza ilość wyjazdów zagranicznych w ramach programu Erasmus+ kadry na ocenianym kierunku.

Uczelnia w sposób ciągły monitoruje proces umiędzynarodowienia. W ramach Uczelni współpracę koordynuje Centrum Współpracy z zagranicą KPSW, które organizuje zajęcia integracyjne dla studentów w języku angielskim, warsztaty interkulturowe i kursy języka polskiego, a dodatkowo, wspólnie z innymi uczelniami bydgoskimi, organizuje program adaptacyjny dla przyjeżdżających do Bydgoszczy studentów zagranicznych. Prowadzone cykle kształcenia poddawane są ocenie jakości kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku prawo w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej prowadzone są systematyczne działania mające na celu wzrost zakresu i zasięgu umiędzynarodowienia. Są one zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Podpisana jest znacząca liczba umów w ramach programu Erasmus+ oraz umów dwustronnych. Pracownicy naukowci uczelni brali udział w różnych międzynarodowych projektach, także w czasie pandemii. Prowadzona jest ocena stopnia umiędzynarodowienia kształcenia i jej wyniki są implementowane na kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uczelnia zapewnia studentom wizytowanego kierunku wszechstronne i kompleksowe wsparcie w procesie uczenia się. Dedykowane wsparcie objawia się na wielu płaszczyznach poprzez m.in. wsparcie osób z niepełnosprawnościami, zapewnienie odpowiednich narzędzi do rozwijania się studentów, wsparcie aktywności wykraczających poza program studiów, pomoc materialną oraz animację ruchu naukowego i społecznego. Zadbano również o stworzenie odpowiednich warunków do udziału w programach wymiany krajowej i międzynarodowej. Uczelnia ma także na uwadze wyrównywanie szans edukacyjnych m.in. poprzez opiekę nad określonymi grupami studentów, które wymagają dodatkowych środków materialnych i czasowych. Wsparcie ma charakter systematyczny i stały, działając sprawnie w ramach przyjętych wcześniej rozwiązań.

Uczelnia oferuje zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w zakresie prowadzenia działalności naukowej. Regulamin studiów przewiduje relewantne instytucje w zakresie studiowania takie jak np. urlopy od zajęć, egzaminy komisyjne oraz indywidualna organizacja studiów. Studenci mogą konsultować aspekty związane ze swoim procesem uczenia się z nauczycielami akademickimi, którzy prowadzą określone zajęcia. W związku z tym odbywają się regularne dyżury, które pozostają dostosowane do planów zajęć na kierunku prawo. Dodatkowo studenci mają możliwość konsultacji z nauczycielami również poza godzinami dyżurów i zajęć, po indywidualnym kontakcie. Uczelnia dodatkowo organizuje lub wspiera aktywności mające bezpośrednie przełożenie na potencjał naukowy studentów. Odbywa się to przede wszystkim poprzez działalność kół naukowych, w ramach, których studenci mają możliwość dokonywania publikacji oraz udziału w konferencjach naukowych. Zainteresowane osoby mogą liczyć na pomoc organizacyjną i finansową od Uczelni. Dodatkowo opiekunowie naukowcy zapewniają wsparcie merytoryczne.

Uczelnia zapewnia studentom niezbędne oprogramowanie i infrastrukturę do nauczania zdalnego oraz do rozwijania się pod kątem naukowym, z którego studenci mogą korzystać również w ramach dodatkowych aktywności poza obowiązkowymi zajęciami przewidzianymi programem studiów. Studenci kierunku są w odpowiedni sposób przygotowywaniu do korzystania z oprogramowania do nauczania zdalnego. W tym celu na początku studiów organizowane jest spotkanie wprowadzające, na którym przybliża się studentom tajniki funkcjonowania Uczelni, w szczególności związane z obsługą narzędzi do nauczania na odległość oraz z kwestiami internetowej obsługi studiów. W razie problemów, studenci mają możliwość uzyskania pomocy technicznej poprzez kontakt z odpowiednią osobą, w sposób wskazany na stronie internetowej. Wykluczeni cyfrowo studenci mogą liczyć na wsparcie w nauczaniu zdalnym ze strony Uczelni. W tym celu gwarantuje się studentom możliwość korzystania na wniosek studenta z infrastruktury Uczelni przy zachowaniu odpowiednich procedur bezpieczeństwa.

Uczelnia przewiduje również rozwiązania wsparcia aktywności związanych z rozwojem społecznym i wejściem na rynek pracy. Na Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, która wspiera studentów w realizacji praktyk przewidzianych programem studiów oraz zapewnia usługi w zakresie szkoleń i doradztwa zawodowego. W ramach tzw. „Strefy Kariery”, studenci kierunku prawo mają możliwość udziału w specjalistycznych szkoleniach takich jak: autoprezentacja, przygotowywanie dokumentów aplikacyjnych, metody poszukiwania pracy, przygotowanie portfolio, e-portfolio, wdrażanie do kształcenia ustawicznego, projektowania własnej ścieżki kariery zawodowej.

Studenci kierunku prawo mogą również rozwijać swoją wiedzę i umiejętności nabyte na studiach w ramach działalności w Klinice Prawa, gdzie pod nadzorem zawodowych radców prawnych lub adwokatów udzielają porad prawnych osobom potrzebującym, których nie stać na odpłatną profesjonalną pomoc.

Uczelnia wywiązuje się z ustawowych obowiązków wsparcia materialnego dla studentów i zapewnia im możliwość uzyskiwania stypendiów socjalnych, zapomóg, stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz stypendium dla osób niepełnosprawnych. Zainteresowani studenci mogą liczyć na wsparcie materialne w kontekście udziału w konferencjach naukowych. Ponadto Uczelnia wyróżnia publicznie najlepszych absolwentów kierunku, co stanowi motywację do osiągania wysokich wyników w nauce. Dodatkowo wyróżniające się osoby mają możliwość uzyskania stypendium Prezydenta Miasta Bydgoszczy. Jak już wcześniej wspomniano, wybitni studenci mają również możliwość indywidualnego zorganizowania kształcenia na kierunku prawo.

Uczelnia wyraża również gotowość wsparcia studentów pod kątem finansowym i organizacyjnym w sytuacji wyrażenia przez nich zainteresowani aktywnościami sportowymi lub artystycznymi.

Wsparcie studenckie uwzględnia i jest dostosowane do potrzeb różnych grup interesariuszy wewnętrznych studiujących na Uczelni. Uczelnia zapewnia szeroki zakres wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami. Osoby potrzebujące mają możliwość uzyskania odpowiedniego wsparcia w Biurze ds. Osób z Niepełnosprawnością, którego głównym zadaniem jest diagnozowanie potrzeb studentów z niepełnosprawnością i w konsekwencji organizacja form wsparcia dla takich interesariuszy wewnętrznych oraz nadzór nad realizacją tych zadań. Do każdego przypadku Uczelnia podchodzi indywidualnie i zapewnia odpowiednie wsparcie wymagane w danym przypadku.

Zapewnia się także pomoc studentom przyjeżdżającym. W tym celu działa Centrum dla Studentów Zagranicznych, które prowadzi działania wspierające proces adaptacji studentów pochodzących z różnych krajów i reprezentujących różne kultury i religie. W ramach wsparcia zapewnia się m.in. warsztaty interkulturowe, kursy języka polskiego oraz zajęcia integracyjne ze studentami polskimi.

Na Uczelni funkcjonuje system skarg i wniosków. Wnioski, postulaty i zastrzeżenia są przyjmowane w dziekanacie i można je dostarczyć osobiście, pocztą tradycyjną, pocztą elektroniczną lub w godzinach pracy centrum obsługi. Swoje wnioski studenci mogą również zgłaszać poprzez studencką pocztę mailową do poszczególnych wykładowców, do obsługi administracyjnej Uczelni oraz władz Wydziału. Inną formą zgłaszania skarg i wniosków jest możliwość osobistej rozmowy z nauczycielami oraz dziekanem i prodziekanem w ramach wyznaczonych dyżurów. Dyrektor ds. Studenckich i Organizacji Kształcenia oraz Prodziekan odbywa również dyżury w soboty przeznaczone dla studentów studiów niestacjonarnych. Swoje pomysły i uwagi studenci mogą także zgłaszać do samorządu studenckiego.

Uczelnia prowadzi działania edukacyjne i informacyjne z zakresu bezpieczeństwa studentów. Oprócz właściwych zajęć z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, dodatkowo Uczelnia na stronie internetowej informuje o najważniejszych aspektach związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa oraz wskazuje drogi postępowania, jeżeli takie bezpieczeństwo jest zagrożone. Uczelnia jest odpowiednio przygotowana do wspierania osób dotkniętych zjawiskiem dyskryminacji, przemocy wśród społeczności akademickiej oraz problemami natury psychologicznej. Objawia się to m.in. poprzez działalność pełnomocnika ds. równego traktowania oraz psychologa Uczelni, do których mogą zgłaszać się potrzebujący studenci. Jednostką nadzorującą te działania jest Rzecznik Akademicki.

Studentom zapewnia się wsparcie obsługi administracyjnej w sprawach związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną. Obsługę administracyjną studentów zapewnia Centrum Obsługi Studentów i Dydaktyki. Centrum jest dostępne dla studentów określonych godzinach lub po wcześniejszym umówieniu się. Informatycznym wsparciem obsługi jest Internetowy System Obsługi Studentów. W zakresie pomocy materialnej studenci mogą korzystać ze wsparcia sekcji pomocy materialnej dla studentów. Centrum obsługuje również studentów w języku obcym.

Uczelnia zapewnia odpowiednie samorządu studenckiego. Zarówno w aspekcie finansowania jak organizacyjnym pomoc władz pozostaje na odpowiednim poziomie i pozwala w sposób efektywny funkcjonować przedstawicielom studenckim, co potwierdza pozytywna opinia w tym zakresie przedstawicieli samorządu studenckiego. Członkowie organów samorządu studenckiego regularnie współpracują z władzami Wydziału i całej Uczelni. Studentom wizytowanego kierunku studiów stwarza się warunki do zaangażowania w działalność kół naukowych i innych organizacji studenckich. Zainteresowane osoby otrzymują wsparcie merytoryczne poprzez przypisanie odpowiednich nauczycieli akademickich / pracowników Uczelni do opieki nad daną organizacją. Uczelnia wspiera

również organizacyjnie działalność kół, poprzez udostępnienia infrastruktury oraz dofinansowywanie projektów.

Uczelnia przy uwzględnieniu partycypacji studenckiej monitoruje i ewaluje szeroko pojęte wsparcie, w tym skuteczność funkcjonujących na Uczelni rozwiązań w aspekcie wsparcia studenckiego, formy wsparcia czy poziomu zadowolenia interesariuszy wewnętrznych. Działania te stanowią podstawę do podejmowania pożądanych z perspektyw studenckiej zmian. Studenci mogą zgłaszać swoje uwagi i postulaty bezpośrednio do władz Uczelni i Wydziału lub poprzez samorząd studenckich. Dodatkowo co roku studenci wypełniają ankietę dotyczącą oceny pracowników obsługi administracyjnej „Przyjazny dziekanat”. W przypadku zgłaszania przez studentów uwag co do funkcjonowania systemu wsparcia na bieżąco podejmowane są działania korygujące.

Przedstawiciele studenccy zasiadają w ciałach odpowiedzialnych za poziom jakości kształcenia na Uczelni i tym samym mają wpływ na bieżące problemy studenckie i możliwości ich rozwiązania.

Dodatkowo Uczelnia i Wydział pozostają w stałym kontakcie z samorządem studenckim w celu monitorowania poziomu wsparcia studentów oraz jego skuteczności. W razie pojawienia się negatywnych aspektów, władze podejmuje odpowiednie działania naprawcze.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

System opieki i wsparcia można określić jako kompleksowy, odnoszący się do wszystkich istotnych z perspektywy studenta aspektów. Podejmowane działania można uznać za wszechstronne oraz zorientowane na studenta. Dedykowane wsparcie odpowiada indywidualnym potrzebom oraz oczekiwaniom studentów. Przejawia się ono w opiece merytorycznej nad studentami, a także wsparciu organizacyjnym i finansowym z uwzględnieniem wsparcia w nauczaniu z wykorzystaniem metod i technicznych kształcenia na odległość. Proces kształcenia jest również odpowiednio wspierany poprzez obsługę administracyjną i uczelniany system obsługi studiów. Uczelnia motywuje i wspiera studentów wybitnych. Warto podkreślić skuteczne działania prowadzące do wsparcia studentów w wejściu na rynek pracy, w tym szeroki zakres dodatkowych aktywności, które Uczelnia zapewnia studentom. Sprawnie działa system skarg, próśb i zażaleń, w którym uczestniczą władze Uczelni oraz samorząd studencki. Wszelkie rodzaje wsparcia i działalności Uczelni dostosowane są również do różnych grup studentów, w szczególności osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia na bieżąco monitoruje i ewoluje system wsparcia oferowany studentom na kierunku prawo.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach. Dostęp jest zapewniony poprzez stronę internetową uczelni, Biuletyn Informacji Publicznej, oraz tablice ogłoszeń znajdujące się w budynku Uczelni. Dostępne publicznie informacje zawierają takie elementy jak: cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się.

Strona internetowa Uczelni prowadzona jest w języku polskim, angielskim, rosyjskim i ukraińskim. Zapewnia ona dostęp do informacji kandydatowi na studia tj. opisów oferowanych kierunków i zakresów studiów, zasad rekrutacji, opłat za studia, regulaminu studiów, uchwał rekrutacyjnych Senatu itp. Student ma dostęp do informacji o: regulaminie studiów, systemie stypendialnym, rzeczniku akademickim, rzeczniku ds. osób z niepełnosprawnością, wirtualnej bibliotece, kołach naukowych, Samorządzie Studenckim, Biurze Karier itp. Na stornie znajduje się także zakładka Aktualności, gdzie student, kandydat czy inna osoba zainteresowana może odnaleźć informacje o bieżącej działalności Uczelni/Wydziału (sukcesach studentów i wykładowców, konferencjach, spotkaniach, inicjatywach).

W powiązaniu z informacjami znajdującymi się w:

- BIP-ie oraz w
- Internetowym Systemie Obsługi Studenta, gdzie znajdują się takie informacje jak: plan zajęć, program studiów (w tym efekty uczenia się, plan studiów, sylabusy), terminy dyżurów i konsultacji nauczycieli, proces dyplomowania i egzamin dyplomowy, terminarz zjazdów, praktyki, ogłoszenia, przedmioty i uzyskane oceny, wzory wniosków, raporty z ankietyzacji studentów, a także w
- Internetowym Systemie Obsługi Pracownika, gdzie zamieszczane są akty prawne zewnętrzne i wewnętrzne, podręcznik jakości kształcenia, ABC nauczyciela itd.,

Zasadna jest konkluzja, że informacja jest dostępna dla jak najszerszego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem, w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością. Informacja obejmuje: cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się.

Informacje zawarte w powyższych miejscach są stale monitorowane i na bieżąco uaktualniane pod kątem potrzeb i wymagań kandydatów na studia, studentów i pracodawców. Wyniki monitorowania są wykorzystywane do doskonalenia dostępności i jakości informacji o studiach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku prawo w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej informacja o studiach jest dostępna publicznie dla jak najszerszego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem, w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością. Zgodnie z obowiązującymi przepisami informacje umieszczane są w Biuletynie Informacji Publicznej, a także na stronach internetowych wydziału i uczelni oraz specjalnie dedykowanych serwisach dla kandydatów. Dostępność i aktualność informacji są badane regularnie, a wyniki przeprowadzonej oceny wykorzystywane są do doskonalenia procedur upowszechniania informacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

W Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy wyznaczone zostały osoby oraz zespoły osób sprawujących nadzór merytoryczny i organizacyjny nad kierunkiem prawo. Nadzór nad stosowaniem wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na szczeblu Uczelni sprawuje Prorektor ds. Kształcenia i Studentów, a na szczeblu Wydziału Dziekan.

W Uczelni obowiązuje następujący trzy-poziomowy system zapewniania jakości kształcenia: 1) Uczelnia: Senat KPSW, Uczelniany Zespół ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia (UZZiDJK), Rada Pracodawców, Przedsiębiorców i Samorządowców; 2) Wydział: Dziekan, Rada Programowa Kierunku Prawo, Dyrektor Instytutu, kierownicy katedr; 3) Pracownicy badawczo-dydaktyczni, pracownicy dydaktyczni i studenci. Do zadań UZZiDJK należy w szczególności: 1) opracowanie jednolitych procedur oraz zasad służących zapewnianiu i doskonaleniu jakości kształcenia oraz ocena projektów procedur i zasad regulujących proces kształcenia w Uczelni; 2) inicjowanie i propagowanie działań na rzecz doskonalenia procesu edukacyjnego oraz jego obsługi na różnych kierunkach, formach i poziomach kształcenia; 3) przedstawianie Rektorowi propozycji działań mających na celu doskonalenie procesu kształcenia; 4) przegląd aktów prawnych regulujących proces kształcenia oraz sprawy socjalne studentów; 5) opiniowanie programów studiów poszczególnych kierunków; 6) badanie mobilności nauczycieli akademickich i studentów; 7) ocena funkcjonowania systemu informacyjnego; 8) analizowanie wyników oceny procesu kształcenia i jego obsługi oraz formułowanie zaleceń mających na celu poprawę jakości kształcenia; 9) nadzór merytoryczny nad wdrażaniem i doskonaleniem systemu zapewnienia jakości kształcenia na poszczególnych wydziałach; 10) pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów związanych z doskonaleniem jakości kształcenia na poszczególnych wydziałach; 11) opracowanie zasad tworzenia

oraz archiwizowania dokumentacji procesu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia; 12) przedstawianie Senatowi corocznych raportów samooceny z działalności USZiDJK oraz wdrażania projektów działań podnoszących jakość kształcenia; Do zadań Rady Programowej Kierunku należą: 1) opracowanie planów studiów i programów studiów zgodnych z założeniami Polskiej Ramy Kwalifikacji; 2) wdrażanie na wydziale opracowanych przez UZZiDJK procedur służących zapewnieniu oraz doskonaleniu jakości kształcenia; 3) analiza planów i programów studiów oraz zajęć pod kątem osiągania i weryfikacji efektów uczenia się; 4) ocena zasobów materialnych Uczelni; 5) przedstawianie dziekanowi propozycji działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia na wydziale; 6) przedstawianie UZZiDJK i dziekanowi właściwego wydziału corocznych raportów z działalności Rady Programowej Kierunku

Zatwierdzanie oraz zmiany programu studiów dokonywane są w sposób formalny. Monitorowanie oraz okresowy przegląd programu studiów, uwzględniający jego ocenę dla kierunku prawo realizowane jest zgodnie z obowiązującymi w Uczelni procedurami.

Co roku Rada Programowa Kierunku dokonuje przeglądu programu studiów kierunku prawo biorąc pod uwagę: konsultacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, dokonany wcześniej przegląd programów przedmiotów (sylabusów), stan realizacji efektów uczenia się, analizę wyników nauczania, jak również zmieniające się przepisy prawne. Następnie Rada Programowa Kierunku przygotowuje projekt programu studiów i przekazuje go Dziekanowi. Dziekan, po zaopiniowaniu przez Dyrektora Instytutu przedstawia projekt programu studiów wraz z proponowanymi zmianami Senatowi, który program studiów zatwierdza. Podczas przeglądu programu kształcenia ocenie podlegają: efekty uczenia się, treści programowe, sekwencja przedmiotów, formy realizacji efektów uczenia się, proces dyplomowania oraz praktyki zawodowe. Członkowie Rady Programowej Kierunku co roku dokonują weryfikacji programów przedmiotów (sylabusy) wszystkich przedmiotów (modułów) występujących w programie studiów kierunku prawo w celu sprawdzenia ich poprawności. Rada Programowa Kierunku Prawo przy analizie metod weryfikacji efektów uczenia się dopuszcza oprócz egzaminów w formie pisemnej i ustnej także zaliczenie egzaminu na podstawie przygotowanego przez studenta referatu z zakresu określonego przez prowadzącego zajęcia, np. przedmiot Prawo wyznaniowe (przedmiot prowadzony w formie wykładu; zaliczenie w formie egzaminu). Wiąże się to z możliwością osiągnięcia przez studenta tylko części efektów uczenia się w ramach prowadzonych zajęć. Rekomenduje się ograniczenie przez Radę Programową kierunku prawo możliwości stosowania tej formy egzaminu i dopuszczaniu jej tylko w ramach zajęć z przedmiotów, które nie występują w ramach egzaminów na aplikacje do zawodów prawniczych.

Nauczyciel akademicki prowadzący dany przedmiot ma obowiązek przekazywania do Centrum Obsługi Studenta i Dydaktyki tzw. teczki przedmiotu, w tym prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych oraz dokumentacji z egzaminów oraz zaliczeń przeprowadzanych w formie ustnej (zaliczenia w tej formie prowadzone są w okresie poza pandemicznym). Tematy prac zaliczeniowych, projektowych oraz egzaminacyjnych są ustalane przez egzaminatora. Oceny tych prac dokonuje osoba prowadząca zajęcia. W celu monitorowania prawidłowego potwierdzania osiągania efektów uczenia się przez studentów członkowie Rady Programowej Kierunku dokonują przeglądu teczek przedmiotów.

Przed przystąpieniem do egzaminu dyplomowego student przekazuje w wersji elektronicznej pracę dyplomową, która jest sprawdzana pod względem autorstwa i samodzielności przy pomocy Jednolitego Systemu Antyplagiatowego. W celu monitorowania i oceny jakości prac dyplomowych członkowie Rady Programowej Kierunku Prawo wybiórczo sprawdzają prace dyplomowe pod

względem merytorycznym (spójność tematu pracy z kierunkiem prawo i dyscypliną nauki prawne, zgodność treści z tematem pracy, poprawność identyfikacji problemu oraz doboru metod jego rozwiązywania, oceny otrzymanych wyników) oraz od strony formalnej (struktura pracy, poprawność języka, opanowanie techniki pisanie pracy, spis treści, odsyłacze).

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w przygotowaniu programu przedmiotu (tzn. w przygotowaniu tzw. teczki przedmiotu) czy nieprawidłowości związanej z pracą dyplomową przeprowadzana jest rozmowa wyjaśniająca z nauczycielem akademickim. Jeżeli nieprawidłowość jest częsta, przeprowadzane jest dodatkowe szkolenie w tym zakresie.

Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów na kierunku prawo. Narzędziami, które wspomagają proces monitorowania i doskonalenia programu kształcenia, są: ankietyzacja absolwentów, ankietyzacja studentów, hospitacja zajęć dydaktycznych. W pierwszym etapie ankietyzacji absolwentów absolwenci mogą wyrażać swoje opinie i oceny po kilku miesiącach od zakończenia studiów. W drugim etapie absolwenci mogą wyrażać swoje opinie w trzy lata po obronie pracy magisterskiej. Celem powyższej procedury jest poznanie losów zawodowych absolwentów i wykorzystanie pozyskanych informacji do doskonalenia procesu kształcenia w ramach kierunku prawo.

W systematycznej ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni i interesariusze zewnętrzni. Projektowanie i monitorowanie programów studiów odbywa się przy współudziale interesariuszy wewnętrznych, tj. nauczycieli akademickich i studentów, jak i interesariuszy zewnętrznych, w tym absolwentów. W procesie kształtowania programu studiów dla kierunku prawo uczestniczą: Senat, Uczelniany Zespół ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz Rada Programowa Kierunku Prawo. W skład dwóch pierwszych ciał kolegialnych wchodzi nauczyciele akademicy i studenci kierunku prawo. Na posiedzeniach tych ciał studenci mogą wpływać na proces kształcenia i współuczestniczą w projektowaniu programów studiów oraz ich zmian. Samorząd Studencki co roku opiniuje program studiów na kierunku prawo. Nauczyciele akademicy uczestniczą w projektowaniu i monitorowaniu programów studiów w drodze formalnej (biorąc udział w pracach ciał kolegialnych), jak i nieformalnej w wyniku przeprowadzonych rozmów. W zakresie udziału interesariuszy zewnętrznych w ocenie kierunku prawo Wydział współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w ramach Rady Pracodawców Przedsiębiorców i Samorządowców. Pracodawcy brali udział w opiniowaniu efektów uczenia się oraz programu studiów w ramach kierunku prawo. W drodze konsultacji (spotkania, korespondencja e-mailowa, rozmowy) pracodawcy wyrażają swoje opinie oraz oczekiwania dot. programów studiów. Kontakty z absolwentami pracodawcami umożliwiają ocenę efektów uczenia się i programów studiów z punktu widzenia oczekiwań otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy. W czasie pandemii spotkania Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz Rady Programowej Kierunku Prawo odbywały się i odbywają w sposób zdalny synchroniczny. Członkowie tych ciał wymieniają się niezbędnymi materiałami i dokumentami za pośrednictwem mailingu.

Jakość kształcenia na kierunku prawo nie była poddana cyklicznej zinstytucjonalizowanej ocenie zewnętrznej, która mogłaby zostać wykorzystana w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku. Do doskonalenia procesu kształcenia wykorzystywane są natomiast różnorodne formy niezinstytucjonalizowanej oceny zewnętrznej, a przede wszystkim opinie pracodawców i wyniki rankingów przeprowadzanych przez środki masowego przekazu.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

W Uczelni jest wyznaczony zespół osób sprawujących nadzór merytoryczny i organizacyjny nad ocenianym kierunkiem studiów. Podmioty funkcjonujące w ramach WSZJK mają określone w sposób przejrzysty kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku. Zatwierdzanie programu studiów i jego zmiany dokonywane są w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów. Ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy danych i informacji, których zakres oraz źródła powstawania są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny (informacje zwrotne od studentów dotyczące satysfakcji z programu studiów, warunków studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się). W systematycznej ocenie programu studiów udział biorą interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) i zewnętrzni. Wnioski z systematycznej oceny programu studiów na kierunku prawo są wykorzystywane do doskonalenia tego programu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

W uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej, która poprzedziła bieżącą ocenę, nie sformułowano zaleceń.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl